

14. Рагозин А.Л. Оценка и картографирование опасности и риска от природных и техноприродных процессов (методика и примеры) // Проблемы безопасности при чрезвычайных ситуациях. – 1993. – Вып. 5. – С. 4-21.
15. Стан охорони праці в Україні // Безпека життєдіяльності. – Черкаси : ЦНТІ. – 2003. – №3(9). – С. 9-11.
16. У Кабінеті Міністрів України – Засідання національної ради // Охорона праці. – 2004. – №4. – С.47.
17. Условия труда в регионе / А. И. Амоша, О. Ф. Новикова, В .С. Рубин и др. – К. : Наук. думка, 1985. – 253 с.

Наумова Л.М.

ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ СТРАТЕГІЧНОГО АЛЬЯНСУ ПІДПРИЄМСТВ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

***Анотація.** Статтю присвячено проблемам формування фінансової стратегії інтегрованого аграрно-текстильного виробництва. Розглянуто особливості фінансової діяльності в аграрно-текстильних виробничих об'єднаннях – стратегічних альянсах. Визначено цілі і механізм фінансової діяльності.*

***Анотація.** Статья посвящена проблемам формирования финансовой стратегии интегрированного аграрно-текстильного производства. Рассмотрены особенности финансовой деятельности в аграрно-текстильных производственных объединениях – стратегических альянсах. Определены цели и механизм финансовой деятельности.*

***Summary.** The Article is devoted the problems of shaping the financial strategy integrated agrarian-textile production. Particularities of financial activity is Considered in agrarian-textile production associations - strategic alliances. Purposes and mechanism of financial activity is Determined.*

Постановка проблеми. Вищою ціллю стратегії економічного розвитку виробництва є неухильний підйом його фінансового, науково-технічного і організаційного рівня. Тому реалізація стратегії потребує наявності дієвого механізму ефективного використання фінансових коштів. Економічні процеси у виробничих системах, що склалися в період переходу до ринку, відбуваються в умовах кризової фінансової ситуації і не дають можливості ритмічно здійснювати виробництво продукції, і тим більше, забезпечувати активний ріст економічних показників виробництва. Фінансовий механізм більшості вітчизняних виробництв розвинутий слабо, тому не дає змоги раціонально використовувати ресурси і мінімізувати ризик. Фінансова діяльність підприємств сьогодні знаходиться в умовах компромісу між вимогами до неї і можливістю відповідати цим вимогам.

Необхідність розвитку текстильної промисловості та її сировинної бази, недієздатність існуючого організаційно-економічного механізму функціонування галузі в сьгоднішніх умовах, веде до пошуку нових форм організації виробництва, заснованих на інтеграції між підприємствами аграрного і промислового секторів. Такою прогресивною інтеграційною формою є стратегічний агротекстильний альянс, який являє собою єдиний виробничо-господарчий комплекс, що має мережний характер, складається з текстильних комбінатів, дрібніших текстильних підприємств, сільськогосподарських підприємств, швейних і трикотажних виробництв, науково-дослідницьких, проектно-конструкторських, торговельних та інших підприємств. [1]

Вивчення фінансових відносин для абсолютно нових інтеграційних процесів аграрного і промислового виробництв відкриває широкі можливості для вирішення проблем сільськогосподарських і текстильних виробництв, дозволяє з нових теоретичних і методичних позицій досліджувати процеси і механізми формування сучасного виробництва з певною структурою і моделлю економічного розвитку. Це має також немаловажне значення з точки зору пошуку оптимальних форм управління технологічними, інноваційними і економічними процесами, їх планування і прогнозування.

Аналіз публікацій. Питання формування фінансових відносин в економіці України, окремих галузей і виробництв посідає важливе місце в теоретичних, методологічних і практичних дослідженнях вітчизняних вчених і фахівців. [2, 3, 4, 5] Багатомірність і непередбачуваність зовнішнього середовища підприємств в умовах української економіки, складність виявлення поведінки партнерів і наслідків цих дій спонукає вчених до розробки нових підходів та нових організаційних механізмів побудови фінансових відносин.

Розглядаючи ситуацію вітчизняного аграрно-текстильного виробництва з точки зору пошуку оптимального рішення ефективного використання фінансових ресурсів, слід відмітити відсутність науково-обґрунтованих рішень ефективної фінансової діяльності.

Ціль статті. Цю статтю присвячено проблемам формування фінансової стратегії у інтегрованому аграрно-текстильному виробництві.

Виклад основного матеріалу. Фінанси визначають майбутнє виробництва, його потенціал, формують його життєздатність, забезпечують вартісний рух активів, відображають сукупність відносин, що виникають в процесі функціонування підприємств. Головною метою фінансових відносин є забезпечення виробництва грошовими коштами своєчасно і в достатньому обсязі для здійснення конкретних дій.

Задачі, що постають при побудові фінансових відносин агротекстильного альянсу, у багатьох аналогічні тим, які виникають у техніко-економічних дослідженнях стану виробництв і галузей народного господарства. У найбільш загальному вигляді фінансовий аспект можна виразити тим, що гроші нізвідки не беруться і нікуди безслідно не зникають, доходи одного суб'єкта завжди є витратами іншого. А рух

грошових потоків визначає фінансові відносини і фінансову діяльність, яка проявляється у формуванні доходів і здійсненні витрат. Ці відносини можуть бути сформульовані у вигляді залежності “витрати-доходи”, яка характеризує підвищення ефективності використання ресурсів підприємства і вибір тих способів виробництва, котрі забезпечують при заданих фінансових умовах найменші сукупні витрати.

Моделі фінансових відносин підприємства можуть будуватися за різними схемами розподілу і перерозподілу доходів. Головне, щоб така модель була відкритою і зрозумілою, дозволяла достовірно визначити доходи і витрати, могла забезпечувати самофінансування підприємств альянсу. Вибір фінансової моделі слід розглядати, як вибір певної системи економічних інтересів партнерів, наслідком взаємодії яких є високі темпи прогресивного розвитку, сталий стан або рецесія.

Одним з важливих умов моделі ефективного управління фінансовими ресурсами є їх правильна орієнтація за видами діяльності та їх значимості для кінцевого результату. Визначення виду діяльності дає можливість означити цілі і довгострокові перспективи розвитку, обрати курс дій і визначити розподіл ресурсів.

Основними видами діяльності агротекстильного альянсу є створення натуральної сільськогосподарської текстильної сировини, облагороджування сировини до рівня вимог текстильних виробництв, випуск текстильних виробів з натуральних волокон, надання послуг. Види діяльності альянсу можна поділити на специфічні і неспецифічні. Специфічні види пов'язані з традиційною спрямованістю альянсу: сільськогосподарське виробництво (вівчарство, бавовництво, льонарство); первинна обробка текстильної сировини (вовняного, бавовняного, лляного волокон); технологія текстильних матеріалів (текстильні вироби різних видів).

До неспецифічних видів діяльності можна віднести: торгово-заготовчі і посередницькі послуги; послуги, спрямовані на розвиток альянсу (зовнішнє і внутрішнє інвестування); надання гарантій і поручительств для учасників альянсу; консультаційна допомога підприємствам альянсу та ін. Набір робіт і послуг може збільшуватися у процесі розвитку виробництв альянсу.

Інтереси альянсу потребують розв'язання багатьох задач, що ускладнює реалізацію цілей. Тому дослідження проблематики використання фінансових ресурсів агротекстильного альянсу слід звзвити до вирішення трьох основних питань. По-перше, це планування фінансових відносин, як одна з функцій управління; по-друге, вибір варіанту взаємовідносин, який повинен бути найбільш дієвим в сучасних умовах; по-третє, це поведінка альянсу під впливом зовнішніх і внутрішніх факторів. Оцінюючи з цих позицій стратегію розвитку альянсу в цілому слід відмітити, що раціональне використання фінансових ресурсів є визначальним засобом її здійснення.

Вибір моделі управління фінансовими потоками також повинен передбачувати наявні парадокси економіки України. Зокрема, стратегічні плани можуть вступати у суперечність з фінансовими, тому що вони базуються на різних, несумісних передумовах. Загальна стратегія розвитку ґрунтується на зміцненні конкурентних позицій підприємства на ринку. Фінансова стратегія передбачає збільшення таких показників, як об'єм прибутку, віддача від інвестицій, приток готівки, розміри позик і дивідендів, тобто базується на русі фінансових коштів (капіталу). Таким чином, при визначенні цілей треба мати на увазі, що тенденції розвитку товарних і фінансових ринків різні, тому загальна стратегія розвитку підприємства не на всіх етапах може бути підтримана необхідними фінансовими коштами. Створення ж крупних агротекстильних об'єднань з потужним фінансовим капіталом і адаптованою до ринкових умов системою формування, мобілізації і розміщення ресурсів стає важливою передумовою підйому сільськогосподарського виробництва текстильної сировини.

Стратегічна ціль економічного розвитку агротекстильного альянсу повинна визначатися на достатньо тривалий період – 5-10 років і уточнюватися на середньострокову і короткострокову перспективу. В розробці стратегії вона повинна виконувати роль критерію доцільності і ефективності вибору фінансових відносин, спрямованих на її досягнення. Цілі фінансової стратегії визначити значно важче ніж загальноекономічні орієнтири. Але можливі компромісні рішення, при наявності вигідного, критеріально визначеного фінансового результату, який створює основу для вирішення проблем розвитку, наприклад, реальний ріст прибутку не одиницю фінансових витрат.

Можна констатувати, що практично будь-яке рішення стратегічного характеру в області управління фінансами пов'язано з вирішенням дилеми “ризик-доходність”. Вже сформувалася чітка тенденція в механізмі функціонування фінансових ринків і умов залучення фінансових ресурсів – це неохильність інвесторів до ризику, яка проявляється в формі конфліктності критеріїв досягнення максимуму прибутку та мінімізації ризику. [6]

На наш погляд, прийняття окремих рішень і загальне управління фінансовими коштами постійно балансує при виборі вдалого співвідношення більш низьких витрат і дешевих джерел залучення капіталу. Динамічна рівновага надходжень і виплат грошових коштів у часі забезпечує покращання параметрів діяльності господарюючого суб'єкта і створює фінансову основу для рівноважного економічного розвитку. Пошук нових сучасних форм і методів прийняття управлінських рішень дозволить скорочувати чисельність негативних ситуацій при використанні фінансових коштів, буде сприяти пом'якшенню інвестиційного клімату і лібералізації використання коштів агротекстильного альянсу.

Для ефективного управління грошовими потоками у структурі агротекстильного альянсу, що представляє собою багатofункціональний комплекс з великим спектром процесів і операцій по виробництву продукції і надання послуг у складі власних підприємств з різними юридично-правовими формами, можуть бути прийняті наступні положення:

1. Фінансові відносини альянсу повинні забезпечувати ритмічну роботу виробничого потенціалу всіх його ланок (аграрних, переробних, текстильних і збутових);
2. Грошові потоки повинні формуватися у передбачені управлінням моменти часу і у достатній для ритмічної роботи кількості;
3. Диференційоване використання фінансових коштів дозволить створити максимальні можливості для інвестування за рахунок власних коштів;
4. Потенціальним аспектом ефективності управління фінансовими потоками є відмова від позикового капіталу ззовні;
5. Прогнозованим ефектом управління повинно бути зниження ризику неплатоспроможності підприємства;
6. Раціональне ставлення до грошових коштів забезпечить прискорення обігу грошових коштів кожної ланки і альянсу в цілому;
7. Стратегічна спрямованість використання грошових коштів дозволить отримати додаткові прибутки.
8. В період становлення фінансових відносин функція розподілу фінансів альянсу повинна відігравати переважаючу роль.

Дотримання даних положень дозволять придати оптимальну форму фінансовим відносинам в структурі альянсу і дозволять сформувати гнучке управління фінансами у ринкових умовах. Гнучкість управління фінансовими коштами дає можливість гарантовано виконувати свої зобов'язання перед партнерами шляхом зміни структури активів за рахунок росту доходів і резервів виробництв. Стаючи важливою складовою реформаторських перетворень, фінанси агротекстильного альянсу набувають вагомості визначального фактору у забезпеченні самостійності структури агротекстильного альянсу і можливості проведення в подальшому науково-обґрунтованої економічної політики в ринкових умовах.

Висновки. Сказане вище має підстави для достатньо важливих висновків, які мають вагомий характер для фінансових відносин інтегрованого виробництва і повинні визначати стратегію і тактику поведінки агротекстильного альянсу.

По-перше, низький рівень раціонального використання фінансових коштів розрізненими виробництвами сировини і текстилю, які сьогодні характеризуються великою ресурсомісткістю, трудомісткістю і багатовідходністю, обумовлюють загострення ресурсозабезпеченості матеріального виробництва. В результаті виробниче середовище втрачає свою якість, загострюється фінансовий стан. Кардинальну роль у вирішенні господарських, інвестиційних і фінансових протиріч, подоланні дефіциту фінансів і забезпеченні необхідного ритму економічного розвитку відіграє те, наскільки рішуче і швидко практично будуть впроваджені моделі інтеграції сільського господарства і текстильної промисловості.

По-друге, фінансова діяльність агротекстильного альянсу, за своїм змістом і способом реалізації повинна самим тісним чином узгоджуватися з економічними умовами виробництв альянсу, вимогами і обмеженнями. Ефективна переорієнтація фінансового розвитку – це по суті, пошук нових методів, організаційних засобів і відповідних економічних інструментів, що забезпечують сумісність фінансових потоків для досягнення більш високого рівня життєдіяльності виробництв.

По-третє, необхідно першочергово здійснювати фінансову підтримку саме тих напрямків науково-технічного розвитку альянсу, які у найближчий період можуть дати максимальний ефект.

Подальші дослідження слід спрямовувати на конкретизацію елементів фінансової стратегії альянсу і формування дієвого механізму її реалізації.

Джерела та література

1. Топіха І. Н., Наумов О. Б. Теоретичні основи формування стратегії розвитку виробництва та переробки текстильної сировини // Формування ринкових відносин в Україні: Збірник наукових праць. Вип. 11 (30) / Наук. ред. І. К. Бондар. – К. : НДЕІ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, 2003. – С. 70-74.
2. Абібуллаєв М. С. Фінансування інноваційної діяльності // Фінанси України. – 2001. – №3. – С. 111-115.
3. Ануфрієв М. Ю., Фрунзе І. А. Моделювання механізму фінансування розвитку підприємств // Моделі управління в ринковій економіці : (сб. науч. тр.) Общ. ред. и предис. : Ю. Г. Лысенко ; Донецкий нац. ун-т. – Донецк : ДонНУ, 2002. – Вып. 5. – С. 191-195.
4. Ковтун П. Націленість на фінансовий результат // Реформування промисловості України : Погляд у ХХІ століття. – К. : Спілка економістів України. – 2001. – С. 77-79.
5. Лепейко Т. И. Построение модели формирования портфеля инвестора с ограничениями на доли входящих в него активов // Вісник ХДЕУ. – 2001. – №2 (18). – Харків : ХДЕУ, 2001. – С. 70-73.
6. Вітлінський В. В., Наконечний С. І. Ризик у менеджменті. – К. : ТОВ "Борисфен - М", 1996. – 336 с.